

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravnilstvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vratice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemški Schulverein.

(Izv. dopis iz južnega Štajerja.)

Kar je trtna uš vinogradom, to je hujskavalni prusko-nemški „Schulverein“ slovenskemu ljudskemu šolstvu. Znano je, kako ovo društvo naše šolstvo čedalje bolj izpodjeda. „Schulverein“ je volk v ovčji obleki, politična zvijača, s katero upajo naši sovražniki polagoma svoj cilj doseči. Ta cilj je: ponemčenje naših ljudskih šol in ponemčenje slovenskega ljudstva. Vsi drugačni izgovori so puhli in prazni.

Ovo društvo nam je zato posebno nevarno, ker mu težko moremo do živlega. Ono je postavno dovoljeno, ter ima po svojih pravilih namen, „brniti nemštvo“, (katerega pa itak nikdo ne napada). Pa bodi temu kakor boče, to je gotovo, da po svojih pravilih in postavi sploh sme ovo društvo svoje delovanje omejiti samo na nemško deco in na privatne šole. Kako pa temu ravno nasprotno ravna in se za nemško deco skoraj ne briga no, o tem bilo je uže dosti govora in se lahko prepriča vsak, kdor hoče.

Vkljub temu je vlada mirno pusti po njegovej volji razsajati, in štajerski c. k. namestnik vzel je je celo v obrambo. Liberalci to dobro vedó in postajajo čedalje predrznejši. Saj „Schulverein“ je zadnje upanje, na katerem še visijo, in zato ga podpirajo na vse kriplje. Društveni zaklad od dne do dne narašča, njegov delokrog širi se vedno bolj, in v par letih more moč ovega društva narasti, da bo grdo.

Jasno je, da pač tako ne more in ne sme dolgo ostati. Zamujenega dela treba se sedaj z vsemi močmi lotiti. Kdor le nekoliko premišljuje, mora razvideti veliko nevarnost, ki nam od ovega društva preti, ako se mu ne zastavi o pravem času pot. In kakó se mu naj zastavi? Protestiranje in kričanje ne pomaga nič, kajti kdo kaj takega posluša? Vlada ne, še menje liberalci, Tudi so vsi drugi pomočki zastonj, ako se društvo ne zavrne v postavne meje. Treba toraj dregniti na pravo mesto! A to ne v deželnem zboru, kajti tu

smo se do dobra prepričali, da nasproti sirovej liberalnej večini za nas ni pravice. Pomoči moremo pričakovati samo od državnega zbora!

„Schulvereina“ ne bomo mogli popolnem zatreči, in tudi treba ni! Nemci imajo postavno pravico staviti in podpirati nemške šole, a to le za — nemško deco. Ako pa na ta ali oni način zvblijajo slovenske otroke v svoje šole, da bi jih ponemčevali, tedaj segajo v naše postavne pravice in kalijo narodni mir. V tem smislu mora so zatorej rešiti to vprašanje brez ozira na vrišč in trušč liberalcev.

Na javne šole in javne učitelje ovo društvo ne sme imeti nikakoršnega upliva. Njegovo privatno delovanje pa se mora strogo določiti in od vlade ostro čuvati, da ne bo nikjer prestopalo določenih in postavnih mej in kalilo narodnega miru. Delokrog se mu mora tako omejiti, da ne bo smelo otroke drugih narodnostij v svoje šole zvblijati in ponemčevati, in da sploh ne bo moglo drugim narodnostim nikjer škodovati. Kdo naj odločuje, ali je otrok te ali one narodnosti, odgovor na to vprašanje prepuščamo našim vrlim državnim poslancem; oni naj stvar uredijo, da bo prav.

Da pa vse to kmalu doženemo, mora nam biti odselej vsem, posebno pa „Slov. društvu“ in našim državnim poslancem prva skrb. Ako smo to dosegli, rešeni smo največje nevarnosti, ob enem pa smo storili prvi korak za vzboljšanje našega ljudskega šolstva, ki se v narodnem oziru nahaja v naj bolj žalostnih razmerah. Zato je pa konečno „Slov. društvu“ še posebej prav gorko v skrb priporočamo!

R—n.

Gospodarske stvari.

Konjska dirka v Žavci v Savinjskeji dolini.

Tudi letos bode konjska dirka v vrlo narodnem trgu Žavskem v prekrasnej Savinjskeji dolini, to pa dne 10. septembra 1882 ob 3. uri popoldne. Vse je lepo uredjeno in nadejati se je le-